

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
підприємництва, торгівлі
та туристичного бізнесу
Протокол № 2 від 04.09.2024 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

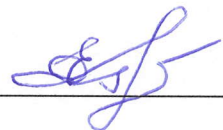
Галузь знань
Спеціальність
Освітній рівень
Освітня програма

**07 «Управління та адміністрування»
076 «Підприємництво та торгівля»
другий (магістерський)
«Підприємництво та торгівля»**

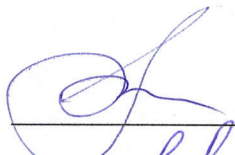
Статус дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

**вибіркова
українська**

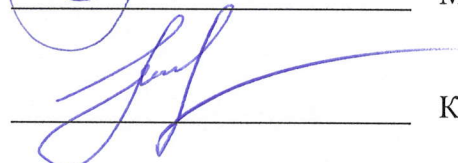
Розробник:
д.е.н., професор


Олена ЧУПИР

Завідувач кафедри
підприємництва,
торгівлі та туристичного
бізнесу


Марина САЛУН

Гарант програми


Катерина ЗАСЛАВСЬКА

Харків
2024

ВСТУП

Інновації – ключовий фактор економічного зростання і розвитку в середньостроковій і довгостроковій перспективі. Євроінтеграційні прагнення нашої держави, розвиток міжнародних зв'язків, глобалізація економічних відносин зумовлюють формування конкурентної моделі економічного розвитку, заснованої на інноваційному типі виробництва. Серед основних чинників конкурентоспроможності визначальним стає залучення в економічний обіг інтелектуальних досягнень, більшість з яких є об'єктами прав інтелектуальної власності. Позитивний досвід країн із розвиненими інноваційними системами свідчить, що комерціалізація результатів інтелектуальної діяльності в процесі виробництва та реалізації інноваційної продукції визнається найважливішою частиною інноваційних процесів. На сьогодні саме комерціалізація стає потужним інструментом не тільки трансформації ідей в готові товари, послуги чи процеси, а й способом передачі знань і технологій, втілення в життя новітніх розробок, створення умов для поширення інновацій при одночасному отриманні комерційного ефекту. Відповідно, ефективна комерціалізація інновацій в умовах транспарентності суспільства дозволить мінімізувати часовий лаг від зародження інновацій до їх масштабування при одночасному забезпеченні інтелектуальної захищеності та маркетингово-комунікаційного супроводу на основі побудови стійких інтеграційних зв'язків між стейкхолдерами.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування теоретико-концептуальних засад і практичних навичок щодо здійснення процесу комерціалізації інтелектуальної власності та способів її реалізації в умовах сучасного ринку.

Для досягнення мети поставлені такі основні завдання:

знати та розуміти основні поняття, категорії, концепції, що розкривають зміст, способи та правові форми комерціалізації інтелектуальної власності; правові засади набуття, здійснення, захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності;

вивчити загальні положення, принципи та методи організації, планування та управління інтелектуальною власністю;

оволодіти методами стратегічного управління процесом створення та розповсюдження нововведень, формування практичних навичок із питань комерціалізації прав інтелектуальної власності та розвитку підприємницької структури;

вміти визначати, формулювати та розв'язувати проблеми у сфері комерціалізації прав інтелектуальної власності, аналізувати соціально значущі процеси та приймати обґрунтовані рішення у зазначеній сфері;

вміти правильно кваліфікувати факти й обставини щодо комерціалізації та захисту прав інтелектуальної власності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Комерціалізація інтелектуальної власності» є теоретико-методологічні, методичні й організаційно-економічні аспекти комерціалізації об'єктів інтелектуальної

власності підприємницької структури.

Об'єктом вивчення навчальної дисципліни є економічні відносини, що виникають між стейкхолдерами у процесі здійснення комерціалізації інтелектуальної власності.

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни наведена у табл. 1.

Таблиця 1

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Перелік попередньо прослуханих дисциплін: наявність базових знань щодо здійснення підприємницької діяльності, організаційно-правових форм підприємництва, бізнес-аналізу	Інноваційне та венчурне підприємництво
	Управління бізнесом
	Розвиток критичного мислення та когнітивні практики науки

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 2, де:

Таблиця 2

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
РН 2	ЗК 2
РН 4	ЗК 4
РН 6	ЗК 6
РН 8	СК 2
РН 9	СК 3
РН 10	СК 4
РН 11	СК 5

ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань / видів економічної діяльності).

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК 2. Здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій та торговельній діяльності.

СК 3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва та торгівлі.

СК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.

СК 5. Здатність до ініціювання і реалізації інноваційних проєктів в підприємницькій та торговельній діяльності.

РН 2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва і торгівлі та

розробляти заходи щодо їх вирішення.

РН 4. Застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп.

РН 6. Розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначати їх ефективність.

РН 8. Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких та торговельних структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень.

РН 9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької та торговельної діяльності.

РН 10. Вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких і торговельних структур за умов невизначеності та ризиків.

РН 11. Впроваджувати інноваційні проєкти з метою створення умов для ефективного функціонування та розвитку підприємницьких і торговельних структур.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. *Теоретичні аспекти комерціалізації інтелектуальної власності.*

Тема 1. Інтелектуальна власність як ключовий актив у сучасному світі й об'єкт комерціалізації.

Роль інтелекту у філософських концепціях цивілізації. Інтелектуальна компонента у еволюційному розвитку суспільства. Місце інтелектуальної та творчої діяльності у сучасному суспільстві. Спільні та відмінні риси творчої й інтелектуальної діяльності. Поняття інтелектуальної власності та її історичне становлення. Інтелектуальна власність підприємств в сучасних умовах господарювання. Роль технологій в інформаційному суспільстві. Індикатори інноваційного розвитку. Інтелектуальна власність як результат інноваційної діяльності підприємства. Підходи до трактування поняття «інтелектуальна власність». Об'єкти та суб'єкти інтелектуальної власності. Структура інтелектуальної власності.

Особливості інтелектуальної власності як товару в сучасних умовах господарювання. Визначення поняття «комерціалізація». Інтелектуальна власність як категорія комерціалізації інновацій у сучасних умовах розвитку економіки. Особливості комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності на вітчизняних підприємствах. Способи комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності. Закордонний досвід державного регулювання комерціалізації інтелектуальної власності. Комерційний потенціал об'єкту інтелектуальної власності. Комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності: зміст, принципи

та методи, основні шляхи комерціалізації інтелектуальної власності. Класифікація та сутнісна характеристика об'єктів інтелектуальної власності: промисловий зразок, корисна модель, винахід, торговий знак (марка). Поняття патенту та авторського свідоцтва як охоронних документів у сфері комерціалізації інтелектуальної власності.

Тема 2. Комерціалізація об'єктів авторського права. Інструменти оцінювання вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Законодавче регулювання комерціалізації у сфері інтелектуальної власності. Відносини інтелектуальної власності як об'єкт правового регулювання. Поняття, правова природа і зміст прав на об'єкти інтелектуальної власності. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності. Автори як творці об'єктів права інтелектуальної власності. Авторське право та суміжні права. Реєстрація авторських прав на твір. Авторсько-правові договори. Термін дії авторського права. Підстави та порядок обмеження власників суміжних прав. Розпорядження майновими авторськими правами. Монетизація використання творів науки, літератури та мистецтва.

Поняття і зміст комерціалізації прав на об'єкти інтелектуальної власності. Об'єкт і способи комерціалізації прав інтелектуальної власності. Співвідношення майнових прав інтелектуальної власності і речових прав. Особливості комерціалізації майнових прав інтелектуальної власності, які належать декільком особам спільно. Принцип вичерпання прав інтелектуальної власності. Сучасний стан і перспективи розвитку законодавчої основи комерціалізації прав на об'єкти інтелектуальної власності. Державне регулювання комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності.

Тема 3. Комерціалізація інновацій як шлях до виведення інновацій на ринок. Комерціалізація прав інтелектуальної власності в процесі здійснення інноваційної діяльності.

Поняття і зміст інноваційної діяльності. Комерціалізація інтелектуальної власності як необхідна умова інноваційного розвитку підприємства. Трансформація інтелектуальної власності в інноваційний продукт. Інноваційна продукція підприємств як об'єкт комерціалізації. Загальні та конкретні ознаки інноваційності продукції підприємств.

Інновації та їх комерціалізація: понятійний апарат та індикатори. Сутність і роль комерціалізації інноваційної продукції підприємств. Основні принципи процесу комерціалізації інноваційної продукції. Основні компоненти комерціалізації інновацій: перешкоди та фактори успіху. Аналіз стану комерціалізації інноваційної продукції. Аналіз кількісних показників стану комерціалізації. Сутність комерціалізації інноваційних продуктів. Методи комерціалізації інноваційної продукції: переваги та недоліки.

Типовий процес комерціалізації інноваційної продукції підприємств. Комерціалізація інноваційної продукції на різних етапах її життєвого циклу. Маркетингова політика підприємства щодо комерціалізації інноваційної продукції. Технологічний аудит об'єкту комерціалізації. Сутність

технологічного аудиту. Базові підходи для оцінювання комерційного потенціалу інноваційної продукції. Методи оцінки інновацій. Дослідження існуючих моделей комерціалізації знань і технологій. Моделі венчурного фінансування в розвитку інновацій: зарубіжний досвід. Забезпечення інтелектуального захисту у процесі комерціалізації інновацій. Комерціалізація результатів інноваційної діяльності в умовах цифрової трансформації економіки.

Змістовий модуль 2. Економіка й управління об'єктами права інтелектуальної власності.

Тема 4. Способи комерціалізації результатів наукових досліджень і розробок.

Результати наукових досліджень і розробок як товар. Способи комерціалізації результатів наукових досліджень і розробок: інжиніринг, промислова кооперація, передача технологій у рамках спільних підприємств, технічна допомога, франчайзинг, лізинг. Стратегії використання прав на об'єкти інтелектуальної власності: галузеві аспекти.

Об'єкти інтелектуальної власності у статутному капіталі підприємства. Особливості комерціалізації торгової марки (знаку) та її використання у бізнесі. Капіталізація торгової марки, умови її використання. Передача об'єкту інтелектуальної власності на комерційній основі. Узгодження інтересів і синхронізація дій суб'єктів секторів підприємництва, вищої освіти, держави та громадськості (спіраль Quadruple Helix).

Комерціалізація інтелектуальної власності в університетах і наукових установах. Модель комерціалізації результатів наукових досліджень закладами вищої освіти України. Комерціалізація результатів наукових досліджень в університетах: налагодження ефективної комунікації між основними стейкхолдерами. Механізм захисту інтелектуального капіталу в процесі комерціалізації інновацій. Перешкоди комерціалізації інтелектуальної власності. Проблемні питання захисту та комерціалізації результатів наукових досліджень і розробок: закордонний і вітчизняний досвід. Існуючі практики комерціалізації об'єктами права інтелектуальної власності у провідних дослідницьких університетах світу та їх адаптація до українських реалій з урахуванням національних особливостей. Комерціалізація інтелектуальної власності університетами та науковими установами: досвід США та можливості його використання в Україні. Стимулювання комерціалізації результатів науково-технічної діяльності в країнах Європейського союзу. Управління комерціалізацією об'єктами права інтелектуальної власності в дослідницьких університетах: форми, функції та результати закордонних моделей.

Тема 5. Форми комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності. Договірні способи розпорядження правами інтелектуальної власності.

Об'єкти інноваційної діяльності, їх співвідношення з об'єктами інтелектуальної власності. Правовий статус суб'єктів інноваційної діяльності.

Поняття, види, класифікація договорів у сфері комерціалізації майнових прав інтелектуальної власності. Місце договорів про передачу майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності в системі договорів. Форма договорів про передачу майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності. Державна реєстрація передання майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності. Оцінка майнових прав інтелектуальної власності.

Ліцензійний договір. Роль ліцензійних договорів у комерціалізації інтелектуальної власності. Економічна ефективність ліцензування. Договір комерційної концесії. Роялті: поняття, види, облік, особливості оподаткування. Договір про відчуження (передання) майнових прав інтелектуальної власності. Правова форма внесення майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності до статутного капіталу корпоративної організації. Правова форма комерціалізації майнових прав інтелектуальної власності як предмета застави. Правова форма внесення майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності до спільної діяльності. Роль ліцензійних угод у комерціалізації інтелектуальної власності. Економічна ефективність ліцензування.

Державно-приватне партнерство у сфері комерціалізації майнових прав інтелектуальної власності. Захист прав інтелектуальної власності у сфері їх комерціалізації. Поняття захисту прав інтелектуальної власності. Механізм захисту прав інтелектуальної власності. Об'єкт захисту у сфері комерціалізації прав інтелектуальної власності. Система і види способів захисту прав інтелектуальної власності. Заходи захисту прав і охоронюваних законом інтересів у сфері інтелектуальної власності. Заходи відповідальності за правопорушення у сфері комерціалізації прав інтелектуальної власності. Форма захисту прав інтелектуальної власності. Захист прав інтелектуальної власності, порушених у мережі Інтернет.

Тема 6. Інтелектуальна власність як чинник формування економіки знань. Економічні аспекти комерціалізації інтелектуальної власності.

Економіка знань: роль інтелектуальної власності у стимулюванні інноваційної діяльності підприємств. Економічні показники та характеристики інтелектуальної власності. Інтелектуальна власність як нематеріальний актив. Інтелектуальна власність та інтелектуальний капітал. Переваги, які забезпечує інтелектуальна власність в умовах ринкової економіки. Інтелектуальна власність як товар. Специфічні особливості інтелектуального товару з точки зору їх відношення до ринкового супроводу.

Перетворення інтелектуальної власності у нематеріальний актив. Оцінювання вартості майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності. Цілі оцінювання майнових прав. Підходи до оцінювання та методи оцінювання. Послідовність оцінювання. Бухгалтерський облік інтелектуальної власності. Оподаткування операцій з об'єктами права інтелектуальної власності. Оподаткування операцій надходження (придбання) прав інтелектуальної власності за рахунок коштів підприємства. Оподаткування операцій продажу

(відчуження) прав на об'єкти інтелектуальної власності. Оподаткування операцій з роялті.

Комерціалізація інтелектуальної власності. Мета й основні способи комерціалізації. Використання об'єктів права інтелектуальної власності у виробництві товарів і послуг. Внесення інтелектуальної власності до статутного капіталу підприємства. Передання прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Тема 7. Система управління трансфером технологій на підприємстві та його роль у процесі комерціалізації результатів наукових досліджень.

Технологія як об'єкт правової охорони. Трансфер та комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності. Поняття та класифікація трансферу технологій. Трансфер технологій – головний механізм інноваційного розвитку України. Концептуальні аспекти трансферу технологій. Трансфер технологій: становлення та розвиток як економічної категорії. Особливості трансферу технологій в умовах глобалізації. Роль потенціалу трансферу знань і технологій в інноваційному процесі.

Українська інтегрована система трансферу технологій: особливості побудови та функціонування. Управління трансфером технологій на засадах процесного підходу та комерціалізацією передачі технологій. Правове регулювання передачі технологій. Основні форми трансферу технологій на комерційній основі. Існуючі методи трансферу технологій, їх переваги й обмеження. Суб'єкти та об'єкти управління трансфером технологій. Патентна діяльність. Організаційно-економічний механізм комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності на підприємстві. Механізми комерціалізації інтелектуальної власності. Етапи комерціалізації високотехнологічної продукції. Рівні дифузії високотехнологічної продукції. Вплив дифузії на комерціалізацію високотехнологічної продукції у просторі та часі. Фінансування комерційного трансферу технологій. Договірні відносини як умова ефективності трансферу технологій.

Перелік практичних (семінарських) завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Перелік практичних (семінарських) завдань

Назва теми та / або завдання	Зміст
Тема 1. Практична робота №1.	Виконання практичних завдань.
Тема 2. Практична робота №2.	Виконання практичних завдань.
Тема 3. Практична робота №3.	Виконання практичних завдань.
Тема 3. Практична робота №4.	Виконання практичних завдань.
Тема 4. Практична робота №5.	Виконання практичних завдань.

Тема 4. Практична робота №6.	Виконання практичних завдань.
Тема 5. Практична робота №7.	Виконання практичних завдань.
Тема 5. Практична робота №8.	Виконання практичних завдань.
Тема 6. Практична робота №9.	Виконання практичних завдань.
Тема 7. Практична робота №10.	Виконання практичних завдань.

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 4.

Таблиця 4

Перелік самостійної роботи

Назва теми та / або завдання	Зміст
Тема 1-7	Вивчення лекційного матеріалу та нормативної бази України
Тема 1-7	Підготовка до практичних занять
Тема 1-7	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань
Тема 3	Написання есе
Тема 1-7	Підготовка до екзамену

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як: проблемні лекції (тема 1, тема 3, тема 6), робота в малих групах (практичне заняття 3), семінар (практичне заняття 1), розрахункові завдання (практичне заняття 6), мозкові атаки (практичне заняття 3), презентації результатів (практичне заняття 1, 3, 4, 7).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

– для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит): максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу вищої

освіти складати екзамен (іспит) – 35 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену (іспиту). Складання семестрового екзамену (іспиту) здійснюється під час екзаменаційної сесії.

Максимальна сума балів, яку може отримати здобувач вищої освіти під час екзамену (іспиту) – 40 балів. Мінімальна сума, за якою екзамен (іспит) вважається складеним – 25 балів.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається:

– для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит) – сумуванням балів за поточний та підсумковий контроль.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: Індивідуальні навчально-дослідні завдання (25 балів), письмова контрольна робота (10 балів), колоквіум (20 балів), есе (5 балів).

Семестровий контроль: Екзамен (40 балів).

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета та критерії оцінювання для навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Другий (магістерський) рівень вищої освіти

Спеціальність «Підприємництво та торгівля»

Освітньо-професійна програма «Підприємництво та торгівля»

Семестр I

Навчальна дисципліна «Комерціалізація інтелектуальної власності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Завдання 1 (тестове) - (30 балів)

За кожний правильний тест, при наявності розрахунків – 3 бали.

1	Правами інтелектуальної власності, відповідно до Цивільного кодексу України, є: а) право володіти, право користуватися, право розпоряджатися об'єктом інтелектуальної власності; б) право на використання об'єкта інтелектуальної власності та розпорядження ним; в) право на використання, виключне право дозволяти та перешкоджати використанню об'єкта інтелектуальної власності.
2	Яке з наведених тверджень є правильним: а) право інтелектуальної власності та право власності на річ не залежать одне від одного;

	б) право інтелектуальної власності та право власності на річ залежать одне від одного; в) право інтелектуальної власності та право власності на річ залежать одне від одного, якщо володар права інтелектуальної власності водночас є володарем речі?
3	Який з наведених об'єктів інтелектуальної власності не є результатом науково-технічної діяльності: а) винахід; б) комп'ютерна програма; в) топографія інтегральної мікросхеми?
4	Передача технології, що оформляється шляхом укладення двостороннього або багатостороннього договору між фізичними та/або юридичними особами, яким встановлюються, змінюються або припиняються майнові права й обов'язки щодо технології та/або її складових – це: а) трансфер технологій; б) патент; в) ліцензія.
5	Авторським правом охороняються: а) літературні твори, фонограми; б) твори образотворчого мистецтва, виконання творів; в) літературні твори образотворчого мистецтва.
6	Майнові права на торговельну марку в Україні охороняються: а) свідоцтвом; б) авторським свідоцтвом; в) патентом.
7	Операція об'єктивного оцінювання потенціалу інновації як об'єкта комерціалізації – це: а) моніторинг; б) опис; в) технологічний аудит.
8	Який підхід до оцінювання вартості інтелектуальної власності є найпоширенішим в Україні: а) витратний; б) порівняльний; в) дохідний?
9	Для постановки об'єкта права інтелектуальної власності на бухгалтерський облік його вартість розраховують, виходячи з: а) витратного підходу; б) порівняльного підходу; в) дохідного підходу.
10	Обов'язкова передача іншій особі або групі, але не обов'язково за вигоду – це: а) комерціалізація; б) трансфер; в) технологія.

Завдання 2 (стереотипне) - (6 балів)

Визначити ціну ліцензії за розміром прибутку ліцензіата від упровадження технології. Значення зазначених коефіцієнтів для роботи (вихідні дані) наведені в табл. 1.

Варіанти вихідних даних

№ варіанту	Прибуток від технології за термін дії ліцензії, П, грн	Складові частки ліцензіара у прибутку (коефіцієнти K1, K2, K3)		
		K1	K2	K3
1	3000	0,8	0,3	0,26
2	7000	0,7	1,1	0,56

Завдання 3 (діагностичне) - (4 бали)

Розташуйте об'єкти інтелектуальної власності у відповідності до їх належності:

Об'єкти авторського права	Об'єкти суміжного права	Об'єкти промислової власності	Нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності
а) промислові зразки; б) літературні твори; в) винаходи; г) художні твори; д) комп'ютерні програми; е) компіляції даних (бази даних); є) раціоналізаторські пропозиції; ж) адаптації творів; з) виконання; и) породи тварин; і) фонограми; й) аранжування; к) відеограми; л) передачі (програми) організацій мовлення; м) сорти рослин; н) наукові відкриття; о) переклади; п) корисні моделі; р) компонування (топографії) інтегральних мікросхем; с) комерційні найменування; т) торговельні марки; у) адаптації; ф) географічні зазначення; х) комерційні таємниці, ц) фотографії			

Затверджено на засіданні кафедри підприємництва, торгівлі та туристичного бізнесу, протокол № _____ від «___» _____ 20__ р.

Екзаменатор

д.е.н., проф. Чупир О.М.

Зав. кафедрою

д.е.н., проф. Салун М.М.

Підсумкові бали за екзамен складаються із суми балів за виконання всіх завдань, що округлені до цілого числа за правилами математики.

Алгоритм вирішення кожного завдання включає окремі етапи, які відрізняються за складністю, трудомісткістю та значенням для розв'язання завдання. Тому окремі завдання та етапи їх розв'язання оцінюються відокремлено один від одного таким чином:

Завдання 1 (тестове) - (30 балів)

За кожний правильний тест, при наявності розрахунків – 3 бали.

Завдання 2 (стереотипне) - (6 балів)

3,0 – визначення ціни ліцензії за розміром прибутку ліцензіата від упровадження технології за 1 варіантом;

3,0 - визначення ціни ліцензії за розміром прибутку ліцензіата від упровадження технології за 2 варіантом.

Завдання 3 (діагностичне) - (4 бали)

Можливі критерії сегментації:

- 1- визначення об'єктів авторського права;
- 1- визначення об'єктів суміжного права;
- 1- визначення об'єктів промислової власності;
- 1- визначення нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності.

Рекомендована література

Основна

1. Андрющенко К. А. Інтелектуальний капітал як основа комерціалізації компанії. *Ефективна економіка*. №8. 2020. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/8_2020/14.pdf.
2. Константинова Т. В., Савченко Т. В. Інвестування та інтелектуальна власність у підприємстві. *Інфраструктура ринку*. №54. 2021. С. 103-110. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/54_2021/19.pdf.
3. Кривошеїна І. В. Особливості комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності (правовий аспект). *Журнал східноєвропейського права*. №73. 2020. С. 79-84. URL: https://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2020/02/kryvosheina_73.pdf.
4. Никончук В. М. Сучасний стан і тенденції розвитку інтелектуальної власності в різних галузях економіки. *Економіка та держава*. №6. 2020. С. 145-150. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/6_2020/27.pdf.
5. Панфйорова Л. Актуальні питання обліку об'єктів права інтелектуальної власності в процесі комерціалізації. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. №6. 2023. С. 91-101. URL: <http://uran.inprojournal.org/article/view/293303>.
6. Пащенко О. А., Хоменко В. Л. Основні принципи і методи комерціалізації інтелектуальної власності. Створення, охорона, захист і комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої Міжнародному дню інтелектуальної власності (м. Київ, 26 квітня 2023 р.). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. С. 293-297. URL: <http://cpdcipr.kpi.ua/article/view/278812/273459>.
7. Сагер Л. Ю., Сигида Л. О. Комерціалізація інновацій: захист інтелектуального капіталу, маркетинг та комунікації: монографія. Суми: Сумський державний університет, 2022. 363 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/88684/3/Saher_komertsializatsiia_innovatsii.pdf.
8. Стрельник В. В., Калита А. В., Тарасенко А. Ю. Захист права інтелектуальної власності в сучасних умовах. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. 2023. С. 249-253. URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/288613/282260>.
9. Хаустов В. К. Інтелектуальна власність - потенціал інноваційного розвитку України. *Економіка України*. 2021. № 1. С. 69-83.

10. Шишка Р. Б. Комерціалізація інтелектуальної власності. *Проблеми цивільного права та процесу*. Харків. 2019. С. 80-83. URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/24_05_2019/pdf/20.pdf.

11. Prof. Rupinder Tewari and Ms. Mamta Bhardwaj. Intellectual Property. 2021. 284 p. URL: <https://dst.gov.in/sites/default/files/E-BOOK%20IPR.pdf>.

Додаткова

1. Бабенко В. А., Петренко В., Кошелева К. Особливості захисту авторських прав у соціальних мережах. Цифрова трансформація та цифрова економіка в умовах воєнного стану: аспекти інтелектуальної власності. Збірник матеріалів V Всеукр. наук.-практ. конф. з проблем економіки інтелектуальної власності, 27 травня 2022р., Київ: Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України, 2022. С. 22-27. URL: https://oklander.info/wp-content/uploads/2022/06/237_doclad.pdf.

2. Бутнік-Сівесрський О. Б. Інноваційна властивість трансферу технологій: комерціалізація майнових прав інтелектуальної власності та розвиток її організаційних форм. Питання інтелектуальної власності у сфері трансферу технологій: збірн. наук. прац. IV Всеукр. наук.-практ. конф.-семін. з пробл. екон. інтел. власн., 21 травн. 2021р. Київ: Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України. 2021. С. 39-45. URL: http://ndiiv.org.ua/Files2/vydannia_2021/21.04_Transfer-tekhnohii.pdf.

3. Вікулова А. О. Концептуальні засади управління інтелектуальною власністю у системі трансферу технологій: досвід Південної Кореї. Підприємництво та інновації. 2020. № 11-1. С. 49-53. URL: <http://ei-journal.in.ua/index.php/journal/article/view/265>.

4. Довженко В. А., Лазаренко В. В. Управління інтелектуальним потенціалом національної економіки. *Економіка та держава*. 2021. № 2. С. 78-83. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/2_2021/16.pdf.

5. Єрофеєнко Л. В. Правовий аналіз договору франчайзингу в сфері інтелектуальної власності. *International Scientific Journal "Internauka"*. №11. 2022. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2022-11-8443>.

6. Кривошеїна І. В., Кронда О. Ю. Особливості комерціалізації майнових прав інтелектуальної власності, що належать кільком особам спільно. *Право і суспільство*. Т. 1. №2. 2023. С. 85-90. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2023/2_2023/part_1/14.pdf.

7. Найденко О. Є., Островський Д. М. Митне регулювання захисту прав інтелектуальної власності в Україні. Етапи змін в економіці: наука, інновації, бізнес-розвиток: збірник тез наукових робіт учасників Всеукр-ої наук.-практ. конф. для студентів, аспірантів та молодих учених, 15 січня 2022 р.: тези допов. Київ: Аналітичний центр «Нова Економіка», 2022. С. 6-10. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/27199>.

8. Носач Ю. О., Войтко С. В. Удосконалення процесів комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності у сфері комп'ютерних технологій.

Підприємництво та інновації. №7. 2019. С. 80-84. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=pidinno_2019_7_15.

9. Панкова Л. І. Регіональні особливості комерціалізації проектів інтелектуального підприємництва. *Економіка і організація управління*. №3(35). 2019. С. 70-81. URL: <https://jeou.donnu.edu.ua/article/view/7743>.

10. Плахотнік О. Конспект лекцій з дисципліни «Трансфер технологій» для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня всіх спеціальностей. Кам'янське. ДДТУ. 2021. 65 с. URL: <https://www.dstu.dp.ua/Portal/Data/7/34/7-34-kl57.pdf>.

11. Kline D. Introduction to Intellectual Property. 2021. 209 p. URL: https://assets.openstax.org/oscms-prodcms/media/documents/Introduction_to_Intellectual_Property_2PYaEdp.pdf?_gl=1*1873qfn*_ga*MzY3NTYwMzM4LjE2NzUwODkwODA.*_ga_T746F8B0QC*MZY3NjMxMDYwMS41LjEuMTY3NjMxMTAyOC42LjAuMA.

Інформаційні ресурси

1. Сервер Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua/
2. Державна служба статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua